

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI DE LA PRESIDÈNCIA

3815 *Reial decret 494/2012, de 9 de març, pel qual es modifica el Reial decret 1644/2008, de 10 d'octubre, pel qual s'estableixen les normes per a la comercialització i posada en servei de les màquines, per incloure els riscos d'aplicació de plaguicides.*

El Reial decret 1644/2008, de 10 d'octubre, pel qual s'estableixen les normes per a la comercialització i posada en servei de les màquines, va realitzar la transposició al dret intern espanyol de les disposicions establertes en la matèria per la Directiva 2006/42/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 17 de maig de 2006, relativa a les màquines i per la qual es modifica la Directiva 95/16/CE (refosa).

La Directiva esmentada no preveu els riscos per al medi ambient.

Atès que la utilització de plaguicides representa una amenaça tant per a la salut humana com per al medi ambient, la Comissió Europea, en la Comunicació de 12 de juliol de 2006, titulada «Estratègia temàtica sobre l'ús sostenible dels plaguicides», va adoptar un marc d'actuació destinat a reduir els riscos per a la salut humana i el medi ambient derivats de la utilització de plaguicides. Com a conseqüència d'aquella es va aprovar la Directiva 2009/128/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 21 d'octubre de 2009, per la qual s'estableix el marc de l'actuació comunitària per aconseguir un ús sostenible dels plaguicides, denominada «la Directiva marc».

A més, i per reforçar la sintonia amb això, la Comissió també va considerar convenient introduir en la Directiva 2006/42/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 17 de maig de 2006, requisits essencials de protecció del medi ambient per al disseny i la fabricació de noves màquines per a l'aplicació de plaguicides, amb la garantia que els esmentats requisits siguin coherents amb els de la Directiva marc pel que fa al manteniment i a la inspecció.

Amb aquesta finalitat, es va considerar necessari incloure una referència a la protecció del medi ambient en la Directiva 2006/42/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 17 de maig de 2006, al mateix temps que es va limitar aquest objectiu a la categoria de màquines i als riscos que són objecte de requisits específics de protecció del medi ambient.

En conseqüència, es va aprovar la Directiva 2009/127/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 21 d'octubre de 2009, per la qual es modifica la Directiva 2006/42/CE pel que fa a les màquines per a l'aplicació de plaguicides, la qual va introduir una definició explícita de «requisits essencials de salut i seguretat», incloent-hi la protecció del medi ambient, «quan sigui aplicable», condició que es concreta en el segon paràgraf de la definició, en precisar que els requisits essencials de salut i seguretat per a la protecció del medi ambient s'han d'aplicar únicament a les màquines que preveu l'apartat 2.4 de l'annex I (màquines per a l'aplicació de plaguicides).

D'altra banda, el Reial decret 1702/2011, de 18 de novembre, d'inspeccions periòdiques dels equips d'aplicació de productes fitosanitaris, ha transposat al dret intern espanyol l'article 8 i l'annex II de la Directiva 2009/128/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 21 d'octubre de 2009, motiu pel qual és procedent fer-hi una referència en el requisit d'informació sobre les inspeccions regulars d'aquests equips.

Atès que un dels fins declarats per la Llei 21/1992, de 16 de juliol, d'indústria, en l'article 2, és contribuir a compatibilitzar l'activitat industrial amb la protecció del medi ambient, es considera adequat el marc legal esmentat per introduir aquests objectius nous de protecció i per transposar la dita Directiva 2009/127/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 21 d'octubre, mitjançant la modificació corresponent del Reial decret 1644/2008, de 10 d'octubre.

En la fase de projecte, aquest Reial decret ha estat sotmès al tràmit d'audiència que prescriu l'article 24.1.c) de la Llei 50/1997, de 27 de novembre, del Govern. Així mateix, aquest Reial decret ha estat objecte d'informe del Consell de Coordinació de la Seguretat Industrial, d'acord amb el que preveu l'article 2.d) del seu Reglament, aprovat pel Reial decret 251/1997, de 21 de febrer.

Aquest Reial decret té el fonament legal en l'article 12.5 de la Llei 21/1992, de 16 de juliol, que disposa que els reglaments de seguretat industrial els ha d'aprovar el Govern de la Nació, sense perjudici que les comunitats autònomes, amb competència legislativa sobre indústria, puguin introduir requisits addicionals sobre les mateixes matèries quan es tracti d'instal·lacions radicades al seu territori.

En virtut d'això, a proposta dels ministres d'Indústria, Energia i Turisme, d'Ocupació i Seguretat i Social, i d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient, d'acord amb el Consell d'Estat, i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 9 de març de 2012,

DISPOSO:

Article únic. *Modificació del Reial decret 1644/2008, de 10 d'octubre, pel qual s'estableixen les normes per a la comercialització i posada en servei de les màquines.*

El Reial decret 1644/2008, de 10 d'octubre, pel qual s'estableixen les normes per a la comercialització i posada en servei de les màquines, queda modificat en els termes següents:

U. A l'apartat 2 de l'article 2 s'afegeix la lletra m) següent:

«m) "requisits essencials de seguretat i de salut": disposicions obligatòries relatives al disseny i la fabricació dels productes subjectes al present Reial decret per garantir un nivell elevat de protecció de la salut i la seguretat de les persones i, si s'escau, dels animals domèstics i els béns, així com, quan sigui aplicable, del medi ambient.

Els requisits essencials de salut i seguretat es recullen en l'annex I. Els requisits essencials de salut i seguretat per a la protecció del medi ambient s'han d'aplicar únicament a les màquines que preveu l'apartat 2.4 de l'annex esmentat.»

Dos. L'apartat 1 de l'article 4 queda redactat de la manera següent:

«1. Els òrgans competents de les comunitats autònomes han d'adoptar totes les mesures necessàries perquè les màquines només es puguin comercialitzar i/o posar en servei si compleixen totes les disposicions pertinents d'aquest Reial decret i no posen en perill la seguretat ni la salut de les persones ni, si s'escau, dels animals domèstics o dels béns, així com, quan sigui aplicable, del medi ambient, quan estiguin instal·lades i mantingudes convenientment i s'utilitzin d'acord amb el seu ús previst o en condicions raonablement previsibles.»

Tres. L'apartat 1 de l'article 11 queda modificat de la manera següent:

«1. Quan l'òrgan competent de la comunitat autònoma, d'ofici o a sol·licitud d'interessat, comprovi que una màquina inclosa en l'àmbit d'aplicació d'aquest Reial decret, proveïda del marcatge CE, acompanyada de la declaració CE de conformitat i utilitzada d'acord amb el seu ús previst o en condicions raonablement previsibles, pot posar en perill la salut i la seguretat de les persones i, si s'escau, d'animals domèstics o de béns o, quan sigui aplicable, del medi ambient, ha d'adoptar totes les mesures necessàries per retirar l'esmentada màquina del mercat, prohibir-ne la comercialització i/o la posada en servei o limitar-ne la lliure circulació.»

Quatre. El punt 4 dels Principis generals de l'annex I queda redactat de la manera següent:

«4. El present annex consta de diverses parts. La primera té un abast general i és aplicable a tots els tipus de màquines. Les altres parts es refereixen a determinats tipus de perills més concrets. No obstant això, és fonamental estudiar la totalitat d'aquest annex a fi d'assegurar-se que se satisfan tots els requisits essencials pertinents. En dissenyar una màquina, s'han de tenir en compte els requisits de la part general i els requisits recollits en una o més d'una de les altres parts de l'annex, en funció dels resultats de l'avaluació de riscos efectuada d'acord amb el punt 1 d'aquests principis generals. Els requisits essencials de salut i seguretat per a la protecció del medi ambient s'han d'aplicar únicament a les màquines que preveu l'apartat 2.4.»

Cinc. El primer paràgraf del capítol 2 «Requisits essencials complementaris de seguretat i de salut per a algunes categories de màquines» de l'annex I queda substituït pel text següent:

«Les màquines destinades a la indústria de productes alimentaris, cosmètics o farmacèutics, les màquines portàtils i/o les màquines guiades a mà, les màquines portàtils de fixació i altres màquines portàtils d'impacte, les màquines per treballar la fusta i matèries de característiques físiques similars i les màquines per a l'aplicació de plaguicides han de respondre al conjunt de requisits essencials de seguretat i de salut que descriu el present capítol, d'acord amb el que estableix el punt 4 dels Principis generals.»

Sis. S'afegeix un apartat 2.4, en el capítol 2 «Requisits essencials complementaris de seguretat i de salut per a algunes categories de màquines» de l'annex I, amb el contingut següent:

«2.4 Màquines per a l'aplicació de plaguicides.

2.4.1 Definició.

“Màquines per a l'aplicació de plaguicides”: màquines destinades específicament a l'aplicació dels productes fitosanitaris en el sentit de l'article 2.1 del Reglament (CE) núm. 1107/2009 del Parlament Europeu i del Consell, de 21 d'octubre de 2009, relatiu a la comercialització de productes fitosanitaris i pel qual es deroguen les directives del Consell 79/117/CEE i 91/414/CE.

2.4.2 Generalitats.

El fabricant d'una màquina, o el seu representant autoritzat, ha de garantir la realització d'una avaluació per determinar els riscos d'exposició involuntària del medi ambient als plaguicides, de conformitat amb el procés d'avaluació de riscos i de reducció de riscos a què es refereix el punt 1 dels Principis generals.

Les màquines per a l'aplicació de plaguicides s'han de dissenyar i fabricar tenint en compte els resultats de l'avaluació de riscos a què es refereix el paràgraf primer, de manera que les màquines es puguin manejar, es puguin ajustar i es puguin mantenir sense causar exposició involuntària del medi ambient als plaguicides.

Les fugues s'han d'evitar en tot moment.

2.4.3 Controls.

Ha de ser possible, de manera fàcil i precisa, controlar, supervisar i detenir immediatament l'aplicació de plaguicides des dels llocs d'operació.

2.4.4 Ompliment i buidatge.

Les màquines s'han de dissenyar i fabricar de manera que es faciliti un ompliment precís amb la quantitat necessària de plaguicida i s'asseguri un buidatge fàcil i complet, i s'eviti el vessament de plaguicides i la contaminació de la font de proveïment d'aigua durant les operacions esmentades.

2.4.5 Aplicació de plaguicides.

2.4.5.1 Dosis d'aplicació.

Les màquines s'han d'equipar amb mitjans per ajustar la dosi d'aplicació de forma fàcil, precisa i fiable.

2.4.5.2 Distribució, dipòsit i dispersió de plaguicides.

Les màquines s'han de dissenyar i fabricar de manera que es garanteixi que el plaguicida es dipositi a les zones destinatàries, que es minimitzin les pèrdues a les altres zones i que s'eviti la dispersió del plaguicida al medi ambient. Quan sigui procedent, s'ha de garantir una distribució equilibrada i un dipòsit homogeni del plaguicida.

2.4.5.3 Assajos.

A fi de comprovar que les parts corresponents de les màquines compleixen els requisits que fixen els punts 2.4.5.1 i 2.4.5.2, el fabricant o el seu representant autoritzat cal que, per a cada tipus de màquina, efectuïn o facin que s'efectuïn els assajos pertinents.

2.4.5.4 Pèrdues durant les parades.

Les màquines s'han de dissenyar i fabricar de manera que s'evitin les pèrdues mentre la funció d'aplicació de plaguicides estigui parada.

2.4.6 Manteniment.

2.4.6.1 Neteja.

Les màquines s'han de dissenyar i fabricar de manera que es puguin netejar fàcilment i a fons sense contaminar el medi ambient.

2.4.6.2 Intervencions.

Les màquines s'han de dissenyar i fabricar de manera que sigui fàcil canviar-ne les parts desgastades sense contaminar el medi ambient.

2.4.7 Inspeccions.

Ha de ser possible connectar fàcilment a les màquines els instruments de mesurament necessaris a fi de comprovar el funcionament correcte de les màquines.

2.4.8 Marcatge de broquets, tamisos i filtres.

S'han de marcar els broquets, els tamisos i els filtres per poder identificar-ne clarament el tipus i la mida.

2.4.9 Indicació del plaguicida utilitzat.

Si és procedent, les màquines han d'estar proveïdes d'un suport específic on l'operador pugui col·locar el nom del plaguicida utilitzat.

2.4.10 Manual d'instruccions.

El manual d'instruccions ha de contenir la informació següent:

- a) les precaucions que s'han de prendre durant les operacions de mescla, càrrega, aplicació, buidatge, neteja, intervenció i transport per evitar la contaminació del medi ambient;
- b) les condicions detallades d'utilització per als diferents entorns operatius previstos, inclosa la preparació i els ajustos necessaris per garantir el dipòsit del plaguicida a les zones destinatàries minimitzant les pèrdues en altres zones, per evitar la dispersió al medi ambient i, si és procedent, per garantir una distribució equilibrada i un dipòsit homogeni del plaguicida;
- c) la gamma de tipus i mides dels broquets, els tamisos i els filtres que es poden utilitzar amb les màquines;
- d) la freqüència de les verificacions i els criteris i mètodes per a la substitució de les parts subjectes a desgast que afecten el funcionament correcte de les màquines, com els broquets, els tamisos i els filtres;
- e) les prescripcions sobre el calibratge, el manteniment diari, la preparació per a l'hivern i altres verificacions necessàries per garantir el funcionament correcte de les màquines;
- f) els tipus de plaguicides que poden provocar un funcionament incorrecte de les màquines;
- g) una indicació que l'operador ha de mantenir actualitzat el nom del plaguicida utilitzat al suport específic al qual es refereix el punt 2.4.9;
- h) la forma de connexió i d'utilització de qualsevol equip o accessori especial i les precaucions necessàries que s'han de prendre;
- i) una indicació que les màquines poden estar sotmeses a requisits nacionals d'inspeccions regulars per part d'organismes designats amb aquest efecte, segons el que preveu la Directiva 2009/128/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 21 d'octubre de 2009, per la qual s'estableix el marc de l'actuació comunitària per aconseguir un ús sostenible dels plaguicides, l'article 8 i l'annex II de la qual, relatius a les inspeccions, han estat transposats pel Reial decret 1702/2011, de 18 de novembre, d'inspeccions periòdiques dels equips d'aplicació de productes fitosanitaris, a l'ordenament intern espanyol;
- j) les característiques de les màquines que s'han d'inspeccionar per garantir-ne el funcionament correcte;
- k) les instruccions per connectar els instruments de mesurament necessaris.»

Disposició final primera. *Incorporació del dret comunitari europeu.*

Mitjançant aquest Reial decret s'incorpora al dret espanyol la Directiva 2009/127/CE del Parlament Europeu i del Consell de 21 d'octubre de 2009, per la qual es modifica la Directiva 2006/42/CE pel que fa a les màquines per a l'aplicació de plaguicides.

Disposició final segona. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret entra en vigor al cap de tres mesos de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 9 de març de 2012.

JUAN CARLOS R.

La vicepresidenta del Govern i ministra de la Presidència,
SORAYA SÁENZ DE SANTAMARÍA ANTÓN